

ŻYCIE NOWOGRÓDZKIE

PISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Wychodzi codziennie.

Adres: Redakcji i Administracji
NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja Nr. 1.
Telefon Nr. 75

CZYNNY CODZIENNIE z wyjątkiem świąt
od godz. 12 do 14 i od 16 do 17.

CENA PRENUMERATY miesięcznie . 2.40

CENA OGŁOSZEŃ: przed tekstem 40 gr., w tekście (przed kreską) 30 gr., za tekstem 20 gr., za milimetr jednostronny, drobne za wyraz 10 gr., posady i prace poszukiwane po 5 gr. za wyraz. Fantazyjne i tabele o 50% drożej.

Opozycja...

W państwach demokratycznych, gdzie parlamentaryzm jest istotą systemu rządów, opozycja jest częścią składową rządów parlamentarnych. Rząd utworzony na zasadach parlamentarnych, opierający się na większości sejmowej, ma zawsze przeciw sobie opozycję mniejszości. Jest to koniecznością, bo nie można sobie wyobrazić tak idealnej jednomyślności izb poselskich, aby nie było sprzeciwu, aby nie było protestu mniej lub więcej niezadowolonych z takiego, czy innego układu stosunków. Opozycja więc jest rzeczą naturalną, a nawet w pewnych warunkach, można rzec pożądaną. Zależy to jednak od warunków - na jakich opozycja się opiera. Opozycja bezwzględna, jest czynnikiem ujemnym - i wprost szkodliwym. Wszystko bowiem co większość w danym wypadku uważa za słuszone to mniejszość a limine odrzuca, nie dla tego, że sprawa wymaga przedyskutowania, wyjaśnienia lub poprawienia, ale poprostu dla tego, że tego wymaga stanowisko opozycji, opozycji bezwzględnej. Taką metodę opozycji w stosunku do Rządu Marszałka Piłsudskiego zastosowała w chwili obecnej endecja a ściślej mówiąc Związek Ludowo-Narodowy i jego dzisiejszy sojusznik Piast.

Z obłądną manjąką wprost zaciętością i uporem przeciw Związkowi Nar. wszystkim czego dokonał Rząd Marszałka Piłsudskiego - nie dlatego żeby tych zasług nie uznawał, lecz z nienawiści do osoby Marszałka.

Opozycja endecji pod tym kątem widzenia prowadzona spotkać się musiała w społeczeństwie z protestem, które rychło zorganizowało się, ze kierownicy eklektyki schodzą na manowce.

Wyrazem tego niezadowolenia stał się fakt, opuszczenia szeregów Związku Ludowo-Narodowego przez zasłużonego działacza Narodowej Demokracji b. posia Ant. Sadzewicza, który nie mógł dłużej znieść tego rodzaju opozycji godzącej w interesy Państwa.

Krok ten ujawnił fermenty jakie powstały w łonie endecji na tle nieobliczalnej i bezmyślnej opozycji w stosunku do rządu, opozycji na jaką partia ta i jej ludzie nigdy nie zdobyli się za czasów zaborczych w stosunku do cara. Kurs polityki opozycyjnej obecnie stosowany

przez endecję nie ma nic wspólnego z kursem t. zw. opozycji rzeczowej będącej częstokroć tylko wyrazem odmiennych przekonań, ale utrzymujący się w ramach uczciwości i przyzwoitości. W tych ramach, które nie pozwalają zaprzeczać oczywistym faktom, a które pozwalają natomiast przez zajęcie stanowiska krytycznego uczestniczyć w pracach twórczych na użytek i dobro Rzeczypospolitej. Na ten stopień „opozycji” wnieść się nie mogła endecja -

to stało się powodem, że z szeregów jej co rozumniejsze uczciwsze zaczyna uciekać. Z naszego stanowiska rzecz tę oceniamy - stwierdzając musimy. Dla żywiołów państwowo-myślowych forma i treść opozycji stosowanej obecnie przez endecję musi być oceniona jako akt wrogi Państwu i godzący w jego najżywotniejsze interesy.

Ferment wywołany w samej endecji jest tego najlepszym dowodem.

Proces Hromady w Wilnie

Trzeci dzień rozpraw

(Telefonom od własnego korespondenta)

W dalszym ciągu sąd przystąpił do odczytania aktu oskarżenia, który w streszczeniu brzmi następująco:

Wielu włościan członków B.W.R.H. opłatywanych mocno siecią partyjną, poczęło zapominac o granicach pomiędzy Polską i Sowieciami, o czym świadczyło dość znaczne przechodzenie ludności do Sowieców na podstawie legitymacji członkowskich B.W.R.H. tembardziej, że na razie legitymacje te były honorowane przez Sowieci oraz dość ciekawa korepondencja, jaką w celu wzajemnego poznania się członkowie ci prowadzili z Rosją. Z rozrostem organizacyjnym Hromady i z niepomiarne szybkim tempem zwiększania się jej członków, uderzać poczęł kolosalny wzrost przestępstw na tle oporu władzy.

Notowane były także i wypadki zabójstwa, dokonywanych przez członków B.W.R.H. na osobach konfidentów policji, jako akcja terrorystyczna.

Charakterystycznym objawem przestępstw, dokonywanych przez członków B.W.R.H. jest popamiętanie ich w większości wypadków przez znaczniejsze zespoły ludzi.

Równocześnie ze zwiększeniem się przestępczości i stwierdzeniem coraz bardziej wrogiego nastroju w masach włościańskich względem Państwa Polskiego i jego władz poczęły znacząco się i nastroje wręcz bojowe, nurtujące w tych masach. Wiadomości o mającym nastąpić wybuchu powstania wiązały się z wiadomościami o bojkotkach wśród młodzieży, o agitacji wśród rekrutów i wojska, o zbieraniu i magazynowaniu broni, o pomocy ze Wschodu, o wzmożonej akcji szpiegowskiej na rzecz Sowieców, oraz o organizowaniu władz administracyjnych w łonie B.W.R.H. na wypadkę odwołania województw północno-wschodnich.

W akcji B. W. R. H. ogromną rolę odgrywała prasa. Ciągłe konfiskaty tej prasy za artykuły o przestępnej treści wywoływały, co było znamienne, faktyczne wręcz przeciwnie zjawisko, t. j. że ton i tendencja tej prasy pozostawały takież sama, a nawet pisma te w napastki na państwowość polską stawały się jędrliwsze, jakby w celu wykazania, że pomimo represyj rządu, siłach się zmniejsza.

B.W.P. Hromadę w akcji znamionowała bardzo charakterystyczna między innymi taktyka, a mianowicie przy prowadzeniu wyraznie antypaństwowej akcji, dalszy ciąg rozprawy.

głoszenia wszędzie i na każdym kroku, a szczególnie masom włościańskim, że wszystko to, co B. W. R. H. przeprowadza jest w granicach konstytucji i że sama organizacja B. W. R. H. jest parją legalną - zalegalizowana. Taktyka taka w rzeczywistości znakomicie wpływała na obalenie mas, które widząc rozrost Hromady i manifestowanie się jej przy każdej okazji ze swą siłą, nie orientowały się w istocie rzeczy.

Wiadomości wspomniane powyżej niepokoiły nietylko społeczeństwo polskie, ale w części i białoruskie, jak też pewne środowiska tych włościan. Znamieniem są uchwały niektórych sejmików powiatowych, zjazdów wójtów gminnych oraz próby i deklaracje pisemne poszczególnych osób, nawet członków B. W. R. H. skierowane do władz z podkreśleniem, B. W. R. H. jest organizacją rozkładową, komunistyczną, gwałci zasady tak pożądanego spokoju, z prośbą odpowiedniego zareagowania.

Jak wynika z tomu śledztwa Białoruska Hromada liczyła w grudniu 1926 roku na terenie powiatów: dzisieńskiego - 10,286, nowogródzkiego - 5623, grodzieńskiego - 5519, młodeczańskiego - 5463, słonimskiego - 4754, stołpeckiego - 4467, postawskiego - 4405.

Cyfry powyższe aczkolwiek niedostateczne, wzrost organizacji Hromady przerwany został dopiero z chwilą zaarrestowania członków C. K. stronnictwa w dniu 15 stycznia 1927 r. gdy cyfra doszła 80 tysięcy.

W związku z wymienionymi okolicznościami i po przyjęciu do niebieżnego przekonania, że B. W. R. H. jest w kierowniczych swych czynnikach organizacją komunistyczną, że białoruskość, rzucane przez tę organizację, są tylko sposobami zwolucjonizowania mas, - władze przystąpiły do likwidacji działalności B. W. R. H. w drodze karno-sądowej, oraz użyczyły jej administracyjnie za niedozwolone.

W toku śledztwa sądowego, badając faktyczne oblicze B. W. R. H. i te czynniki, które przyczyniły się do jej powstania i działalności zostało ustalone, że punkt ciężkości tkwi w Moskwie, a zestawienie i segregowanie przestępnej działalności B. W. R. H. zaczyna się od uchwał V kongresu III międzynarodowej.

Na tem zakończono odczytanie aktu oskarżenia. Jutro wyraznie antypaństwowej akcji, dalszy ciąg rozprawy.

Zły duch Litwy

Głos prasy francuskiej

PARYŻ (PAT.) Tygodnik „Pax”, omawiając zachowanie się Waldemara, pyta czy nieprzejmowane stanowisko premiera litewskiego tłumaczy się wpływem postą niemieckiego w Kownia Moratha, który okazuje się złym duchem Litwy. Poza to że on - pisze dziennik - w bliskich sto-

sunkach z najawższymi nacjonalistami w Berlinie i Moskwie. Jest jakoby źle widzany na Wilhelmstrasse, lecz - mimo to - niemiecki Urząd Spraw Zagranicznych nie ośmiela się go odwołać.

Tygodnik kończy pytaniem dlaczego się tak dzieje?

Litwa wciąż nie odpowiada

Waldemara ciągle myśli

RYGA (PAT.) 25 II W dniu dzisiejszym miał przybyć rano do Rygi specjalny kurjer litewski z odpowiedzią litewską na ostatnią notę polską.

Według uzyskanych przez dzienniki informacji dziś rano przybył istotnie kurjer z Kownia, jednak oczekiwanej noty litewskiej nie przywiózł.

KOWNO (tel. włas.) 25 II Kurjer dyplomatyczny poselstwa litewskiego w Rydze przybył wtórnie do Kownia celem zaprzania noty litewskiej.

Jak się okazuje not; litewską podpisaną i zalakowaną na za-

chwili Waldemara w ostatniej chwili cofnięto, celem dokonania zmian w treści.

Jak korespondent nasz dowiadyuje się, że tego rodzaju manipulacje z notą przeprowadzono po raz dziesiąty i tem tłumaczy się zwłoka w odpowiedzi.

Rząd litewski starać się będzie nadać może taki ton, aby nie narażać się na gniew Polski i nie zaostryżać napiętych stosunków. Z drugiej zaś strony Waldemara obawia się, że notą w tonie łagodnym, ściąganie na siebie podejrzenie o chęć ustosunkowania.

Ustąpienie Marszałka Piłsudskiego ze stanowiska kierowniczego w Rządzie byłoby dla Polski katastrofą

WARSZAWA (tel. włas.) 25 II. „Kurjer Czerwony” zamieszcza wywiad z p. Antonim Sadzewiczem redaktorem „Gazety Warszawskiej „Porannej 2 Głosze”. P. Ant. Sadzewicz w wywiadzie tym oświadcza, że zarówno on, jak i wszyscy jego dotychczasowi przyjaciele polityczni mają przekonanie, iż Rząd Marszałka Piłsudskiego nie może być obalony, a co więcej, „słyszałem poufnie, poufnie wypowiediane zdanie, wielu wybitniejszych przedstawicieli Związku Ludowo-Narodowego, iż ustąpienie Marszałka Piłsudskiego ze stanowiska kierowniczego w Rządzie, byłoby dla Polski w danej chwili katastrofą”.

Uważam - mówił dalej p. Sadzewicz - iż wywieszenie sztandaru katolickiego, pod którym stanął pierwszy Związek Ludowo-Narodowy, nie było krokiem for-

tunnym: Jestem głęboko przekonany, że wciągnięcie kościoła katolickiego i jego autorytetu w wir walki politycznej wyrządziło już i wyrządza Polsce niebezpieczne szkody. Mamy już obecnie trzy listy „prawdliwie katolickie”; mamy rozbieżność w oświadczeniach episkopatu i nawet autorytet Głowy kościoła wciągnięto w wir walki.

W końcu oświadcza Sadzewicz, że wystąpienie swoje podjął samodzielnie i ma głębokie przeświadczenie i mówi głośno i publicznie to, co po cichu myślą i po kątach mówią wszyscy świadomie i myślący członkowie Związku Ludowo-Narodowego. Jestem przekonany, że na terenie sejmowym posłowie, którzy wejda z listy Nr. 24, będą zmuszeni stanąć na gruncie realnej współpracy z Rządem.

Związek Ludowo-Narodowy rozsypuje się

„POZNAŃ (PAT.) 25 II Dziś Dziennik Poznański” ogłasza że znany działacz polityczny na Pomorzu, b. wicewojewoda pomorski i do-

tychczasowy przywódca Związku Ludowo-Narodowego Stanisław Stewski wystąpił ze Zw. Lud. Nar.

Padziaka

Działający od głubiny serca Białoruski Komitet Bezpartyjnego Bloku Chłopskiego...

PORADY PRAWNE RADJO PROGRAM

J. Komonowicz, Humienowscyżyczy: Dł proponowane faktycznego podniecia...

WARSZAWA fala 1.11.

NIEDZIELA 20-go lutego

- 10.15. Transmisja nabożeństwa z Katedry Poznańskiej. 12.00. Sygnał czasu, hejnał z Wieży...

Sprostowanie. We wczorajszym artykule p. Wyczałanie 50 i 2 złotych...

Na rynku Nowogrodzkim płacono

ZIEMIOŁĘDZYSTWA za 100 kg. w zł. 37,50... KASZA jęczmieńna 8,20...

GIEŁDA

pieniężna i towarowa

Dewizy: N. Jork 8,90 Zurich 171,62, Londyn 43,48...

Papiery procentowe

5% pożyczka prem. 72-72 1/2 dol. 86,75-86 1/2...

Złoty polski na giełdach zagranicznych

Gdańsk 56,90-57,66, Berlin 46,90-47,25, N. Jork 11,35...

Akcje

Bank Dyskontowy 136, Handlowy 123, Polski 143-146...

Masło, ser, mleko, jaja

W dniu wczorajszym ustalono nowy cennik na produkty mleczarskie...

Table with columns for product (masło, ser, mleko) and price per unit.

czewrony, ale jest kwestja czy będzie on na ulicy używany...

Kącik humoru

Młody żonkos: Mój panie, już od trzech tygodni nie otrzymałem porządnego obiadu...

Tani Kostjum

Czy nie mogłabyś mi poradzić jakiegoś egzotycznego kostjumku...

KUPON

na prawo korzystania z bezpłatnych porad prawnych „Życia Nowogrodzkiego”.

OGŁOSZENIE

Przy wyborach do Sądu rozjemczego w Warszawie dla spraw Zakładu Ubezpieczenia Od Wypadków...

NOWOOTWARTA JEDYNA POLSKA CUKIERNIA-KAWIARNIA w Nowogrodku...

ROVAX To oszczędność na czasie i pieniądzu. Bez prania. MUGAJ STANISŁAW Nowogroddek...